

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Co skłania człowieka do poświęceń? Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Albert Camus, *Dżuma*

EPOKA

Egzystencjalizm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Niełatwo zdobyć się na poświęcenie. Wymaga ono od człowieka przekroczenia własnych granic i wyjścia ze strefy komfortu. W obliczu trudnych sytuacji nie każdy jest gotów na takie wyrzeczenie. W literaturze można znaleźć wiele przykładów postaci, które decydują się na poświęcenie, by osiągnąć upragniony cel. Istnieje wiele powodów, które mogą skłaniać człowieka do wyrzeczeń, ale jednym z najważniejszych jest głęboka wiara w słuszność swojego postępowania.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Albert Camus w swojej powieści *Dżuma* stara się odpowiedzieć na pytanie, co skłania człowieka do poświęceń w obliczu nagłego kataklizmu. Akcja rozgrywa się w zamkniętym mieście Oran, w którym żyją bohaterowie o różnych doświadczeniach i wrażliwości. Autor pokazuje, że niebezpieczeństwo, choroba i śmierć wywołują w ludziach skrajne emocje, które prowadzą ich do podejmowania ryzykownych działań, nierzadko wymagających poświęcenia. Główny bohater (doktor Bernard Rieux) jako pierwszy rozpoznał objawy dżumy i natychmiast zaangażował się w walkę z chorobą. Nie zważał na własne bezpieczeństwo. Pracował ponad siły, aby ratować innych, chociaż wiedział, że jego wysiłki mogą być daremne. Jego motywacja wynikała z głębokiego poczucia obowiązku wobec innych, a nie z wiary. Doktor był ateistą, co pokazuje, że potrzeba niesienia pomocy nie musi być związana z religią. Początkowo ludzie go podziwiali, ale później zaczęli się go bać, bo kojarzył im się ze śmiercią. Rieux nieustannie podejmował heroiczną walkę, która była z góry skazana na porażkę. Mimo ciągłego obcowania ze śmiercią, nie pozostał na nią obojętny. Czuł się odpowiedzialny za mieszkańców. Pisał kronikę, żeby zaświadczyć o cierpieniu zadżumionych. Uważał, że obowiązkiem każdego człowieka jest walka ze złem.

Towarzyszem Rieux był Jean Tarrou, który także starał się przeciwstawić cierpieniu. Jego zapiski pokazują, jak bardzo utożsamiał się z mieszkańcami Oranu, chociaż sam nie pochodził z tego miasta. Zakładał ochotnicze oddziały i ryzykował życie, żeby pomóc w walce z epidemią. Tarrou zmarł, gdy epidemia zaczęła wygasać, co symbolicznie podkreśla gotowość bohatera do najwyższych poświęceń w słusznej sprawie. Podobnie jak Rieux wierzył, że postępuje właściwie. Na przykładzie bohaterów autor pokazuje, że poświęcenie rodzi się z powołania do wyższych celów, a także z głębokiej wiary w słuszność własnych działań.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

W imię miłości poświęcił się Prometeusz, mitologiczny stwórca człowieka. Tytan ulepił człowieka z gliny i własnych łez. Gdy ustalano, którą część ofiary ludzie mają składać bogom, dał Zeusowi złudzenie wyboru, a tym samym go oszukał. Zabitego byka podzielił na dwie części: pod skórę włożył mięso, a pod grubą warstwę tłuszczu - kości. Wybrana przez boga część miała być odtąd składana bogom w ofierze. Zeus wpadł w gniew, kiedy się zorientował, że Prometeusz z niego zakpił, i odebrał ludziom ogień. Z troski o swoje słabe dzieci tytan wykradł go dla nich z rydwanu Heliosa. W ten sposób podważył królewski autorytet Zeusa, któremu nie spodobała się samowola tytana. Za karę władca Olimpu kazał przykuć go do skały Kaukazu. Tam każdego dnia miał przylatywać

orzeł i wyjadać mu (stale odrastającą) wątrobę. Bez opieki tytana ludzie stali się źli, smutni i zagubieni. To z miłości do nich Prometeusz naraził się bogom, a następnie znosił okrutne męki.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Omówione przykłady pokazują, że do wyrzeczeń skłaniają człowieka te wartości i przekonania, które uznaje za ważniejsze od własnego dobra. Bohaterowie *Dżumy* i Prometeusz podejmowali ryzykowne działania, by ulżyć innym w cierpieniu lub zapewnić im szansę na lepsze życie. Rieux walczył z epidemią, choć wiedział, że jego starania mogą nie przynieść efektu. Prometeusz naraził się bogom i poniósł straszliwą karę, żeby dać ludziom możliwość rozwoju. Obaj bohaterowie byli odważni i bezinteresowni. Poświęcili się, bo wierzyli, że działają dla większego dobra.